

KHAS CESD

Enerji Haber Bülteni

Sayı 3
Eylül- Ekim 2018

ESD YL Programı'na yeni öğrenciler katıldı

Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Yüksek Lisans Programı'na yeni öğrenciler katıldı. İlk olarak 2016 yılı güz döneminde öğrenci almaya başlayan program, üçüncü yılına girerken öğrenci almaya devam etti. Programda, fen bilimleri, sosyal bilimler ve mühendislik alanlarında lisans derecesine sahip öğrenciler yüksek lisans eğitimi görüyor. Güz dönemi başvurularını kaçıranlar için ara dönem başvuruları 17 Aralık 2018-15 Ocak 2019 arasında alınacak. Daha ayrıntılı bilgi aşağıdaki linkten elde edilebilir:

<http://www.khas.edu.tr/2647/anasayfa>

Energy Talks Güz Dönemi'nde de devam ediyor

Geçen yıl dört kez düzenlenen Enerji Sohbetleri söyleşi dizisinin beşincisi 4 Ekim Perşembe günü yapıldı. Tema Vakfı Proje Koordinatörü Dr. Tuğba Ağaçaayak'ın konuk olduğu programın moderatörlüğü, ESD YL Programı öğrencilerinden Gözde Nur Karagöz tarafından üstlenildi. Söyleşide çeşitli enerji ve çevre konularına değinildi. Dizinin altıncısı, İngilizce olarak yayınlanan Hürriyet Daily News gazetesinde köşe yazarlığı yapan Barçın Yınanç ile gerçekleştirilecek. Moderatörlüğü ESD öğrencilerinden Hazal Mengi Dinçer tarafından yapılacak söyleşide, medya ve enerji sektörü ilişkisi değerlendirilecek.

CESD Torino'da düzenlenen EERA toplantısına katıldı

CESD Merkezi öğretim üyelerinden Doç.Dr. Gökhan Kirkil ve Dr.Öğr.Üyesi Emre Çelebi İtalya'nın Torino kentinde 10 Ekim günü düzenlenen EERA-Avrupa Enerji Araştırma Birliği Ekonomi, Çevre ve Sosyal Bilimler Çalışma Grubu Yönetim Kurulu toplantısına katıldı. Toplantıda 2018 ve 2019 yıllarına yönelik H2020 çağrılarını ile ilgili görüş alışverişi yapıldı.

Prof.Dr. Meltem Ucal EMCC-III 2018 konferansında sunum yaptı

CESD Merkezi öğretim üyelerinden Prof.Dr. Meltem Ucal, 6-7 Eylül tarihlerinde İtalya'nın Roma kentinde

düzenlenen EMCC-III-Econometrics Models of Climate Change'de "Multidirectional Relationship between Climate Change, Energy Resources, and Sustainable Development: Econometric Modeling" başlıklı sunum yaptı.

Prof.Dr. Meltem Ucal ENGAGER 2018 toplantısına katıldı

CESD Merkezi öğretim üyelerinden Prof.Dr. Meltem Ucal, 24-25 Eylül tarihlerinde Bosna Hersek'in Saraybosna kentinde düzenlenen European Energy Poverty: Agenda Co-Creation and Knowledge Innovation (ENGAGER 2017-2021) COST Action Yönetim Kurulu toplantısına Türkiye temsilcisi olarak katıldı.

KADIR HAS ÜNİVERSİTESİ
CESD HABER BÜLTENİ

Sayı 3, Eylül- Ekim 2018

Merkez Müdürü

Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger

Yönetim Kurulu

Doç. Dr. Gökhan Kırkil, Müdür Yardımcısı
Prof. Dr. Mitat Çelikpala
Prof. Dr. Meltem Şengün Ucal
Yrd. Doç. Dr. Emre Çelebi

Yayın Kurulu

Hazal Mengi Dinçer
Melike Eken
Burak Şuşoğlu
Elif Güney
Gözde Nur Karagöz
Mesut Can Yılmaz
Vildan Demirkıran

Kadir Has Üniversitesi
Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma
Araştırma ve Uygulama Merkezi (CESD)
Cibali Kampüsü
Kadir Has Caddesi,
34083 Cibali, İstanbul
<http://www.khas.edu.tr/>
Tel: +90 (212) 533 6532/1261

ESD YL Programı'na yeni öğrenciler katıldı.....	1
Energy Talks Güz Dönemi'nde de devam ediyor.....	1
CESD Torino'da düzenlenen EERA toplantısına katıldı.....	1
Prof. Dr. Meltem Ucal EMCC-III 2018 konferansında sunum yaptı.....	1
Prof. Dr. Meltem Ucal ENGAGER 2018 toplantısına katıldı.....	1
Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger CPESE 2018 konferansına katıldı.....	3
Doç. Dr. Gökhan Kırkil iki sunum yaptı.....	3
Enerji anketi makalesi basıldı.....	3
CESD H2020 Eşleştirme Programı için proje yazma eğitimine katıldı.....	3
CESD Avrupa Enerji Bilgi Günü'ne katıldı.....	3
IPCC uyardı: "İklim değişikliğinin yıkıcı etkisini sınırlandırabilecek son yıllar içindeyiz.....	4
Türkiye yenilenebilir kaynaklardan elde edilen elektrik üretimini artırıyor.....	4
Statkraft yenilenebilir enerjiye her sene 1,7 milyar dolar yatırım yapacak.....	4
Kuzey Denizi'nde yeni petrol bulundu.....	4
Dünya'nın dengesi bozulmadan 10 milyar insanı beslemek mümkün.....	4
Yenilenebilir enerjide kapasite artışı hedefleniyor.....	5
CW Enerji Batman GES'lerini tamamladı.....	5
Irak Dicle Nehri suyu için Türkiye'yi ziyaret edecek.....	5
İngiltere'de Brexit sonrası Karbon Vergisi tartışmaları.....	5
Çin'de güneş enerjisi projelerinde iflas riski.....	5
Dünya devleri araç elektrifikasyonu kampanyasına katılıyor.....	5
Bu yılın Nobel ekonomi ödülü sahibi iklim değişikliği ve inovasyon projesi.....	5
Zorlu Enerji'nin 2019 sonu hedefi 200 şarj istasyonu!.....	6
Avrupa Birliği Komisyonu'dan Almanya'ya dizel uyarısı.....	6
Son 139 yılın en sıcak dördüncü Eylül ayını yaşadık.....	6
Bırol: "Küresel karbon salımı 2018 yılında rekor seviyeye ulaşacak".....	6
Star Rafineri'de önemli atılım.....	6
TPAO'nun Adıyaman ve Şanlıurfa'daki petrol arama ruhsatı iptal edildi.....	6
Türkiye'nin petrol ihtiyacının üçte birini Batı Raman karşılayabilir.....	6
Referanslar.....	7

CESD

Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Araştırma ve Uygulama Merkezi

Enerjinin farklı alanlarında ihtisaslaşmış uzmanların çalıştığı CESD'nin amacı, çeşitli enerji konularında Türkiye ve çevresiyle ilgili olarak yerel, bölgesel ve küresel çapta disiplinlerarası eğitim ve araştırma faaliyetleri yürütmek ve bu faaliyetler sonunda ortaya çıkan bilgi, yorum ve analizleri ulusal ve uluslararası kamuoyu ile paylaşarak toplumun sürdürülebilir kalkınmasına katkıda bulunmaktır. Merkez sayesinde, Kadir Has Üniversitesi'nde enerji konularında yürütülen eğitim ve araştırma faaliyetleri desteklenerek uluslararası standartlardaki çalışmalar geliştirilmekte ve yeni uygulamalarla enerji alanındaki eğitim ve araştırmanın kapsam ve niteliği genişletilerek etkinliği artırılmaktadır. Bu amaçla merkezle koordineli bir biçimde Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma YL programı yürütülmektedir.

Prof.Dr. Volkan Ş. Ediger CPESE 2018 konferansına katıldı

CESD Müdürü Prof.Dr. Volkan Ş. Ediger 19-21 Eylül tarihleri arasında Japonya'nın Nagoya kentinde düzenlenen ve kısaca CPESE 2018 olarak bilinen "5th International Conference on Power and Energy Systems Engineering" başlıklı konferansa katıldı. Konferansın Teknik Komitesi'nde de yer alan Prof.Dr. Ediger, "Multi-Energy Transition from Fossil Fuels to Renewables" başlıklı sunum yaptı. Ediger, ayrıca, "Photovoltaic Systems and Power Generation Technologies" başlıklı oturumu da yönetti.

Doç.Dr. Gökhan Kırkil iki sunum yaptı

CESD Müdür Yardımcısı Doç.Dr. Gökhan Kırkil Eylül ayında yurtdışında iki tebliğ sundu. Sunumlardan ilki, 7 Eylül tarihinde Fransa'nın Lyon kentinde düzenlenen Riverflow 2018'da "Flow Structures in a Shallow Mixing Layer Developing over 2-D Dunes", diğeri ise 11-12 Eylül tarihlerinde Ankara'da düzenlenen NCM2018'de (12th New Challenges in Industrial Engineering and Operations Management) "Renewable Energy Transition Scenario Analysis for Turkey" başlığını taşıyor.

Enerji anketi makalesi basıldı

CESD Merkezi tarafından her yıl yürütülen enerji anketinin sonuçları dünyanın en saygın enerji dergilerinden Energy Policy'de yayımlandı. Prof.Dr. Volkan Ş. Ediger, Doç.Dr. Gökhan Kırkil, Dr.Öğretim

Üyesi Emre Çelebi, Prof. Dr. Meltem Ucal ve Prof.Dr. Çiğdem Kentmen tarafından kaleme alınan "Turkish Public Preferences for Energy" başlıklı makale Ağustos ayından itibaren derginin sitesinde elektronik olarak yayınlanıyordu.

CESD H2020 Eşleştirme Programı için proje yazma eğitimine katıldı

CESD Merkezi öğretim üyeleri, European Training Academy tarafından Kadir Has Üniversitesi'nde gerçekleştirilen H2020 Eşleştirme (Twinning) Programı çağrısı için proje yazma eğitimine katıldı. 12-14 Ekim tarihleri arasında düzenlenen etkinlik kapsamında çağrının genel hatları görüşülerek merkez tarafından önerilecek proje teklifi üzerinde çalışıldı.

CESD Avrupa Enerji Bilgi Günü'ne katıldı

CESD Merkezi öğretim üyelerinden Doç.Dr. Ahmet Yücekaya ve Doç.Dr. Gökhan Kırkil, 5 Ekim günü Brüksel'de düzenlenen Avrupa Enerji Bilgi Günü'ne katıldı. Toplantıda, 2019 yılına yönelik H2020 çağrılarıyla ilgili görüş alışverişinde bulunuldu.

Enerji Haberleri

IPCC uyardı: "İklim değişikliğinin yıkıcı etkisinin sınırlandırılabilceği son yıllar içindeyiz"¹

Birleşmiş Milletler'e bağlı olarak görev yapan Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) "Küresel Isınma 1,5 Derece Özel Raporu" başlıklı çalışmasına göre küresel sıcaklık artış düzeyi, mevcut eğilim ile 2030 yılında 1,5 dereceye ulaşacak. Rapora göre, Paris İklim Anlaşması'nda kabul edilen tüm kriterler yerine getirilse bile 2 derecelik artış tehlikesi devam ediyor. Fakat bu tehlike teknik olarak durdurulabilir. Bunun için toplumların tüm kesimlerinin yer aldığı, hızlı ve geniş kapsamlı adımlar atılmalı. 1,5 derece sınır hedefi için 2030 yılına kadar her yıl küresel gayri safi hasılanın yüzde 2,5'i karbon azaltım amacı için kullanılmalı ve 2050 yılı küresel elektrik üretiminin yüzde 85'i yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlanmalı. Bunların yanı sıra, kömür kullanımı da azaltılarak terk edilmeli. Çalışmaya göre 1,5 derecelik bir artış dahi dünyadaki biyoçeşitliliğin azalmasına, deniz seviyelerinin yükselmesine, denizlerdeki sıcak dalgaların daha sık ve yoğun yaşanmasına, aşırı iklim olaylarının oluşmasına neden olacak. 2 derecelik bir artış ise, dünya ekosistemi üzerinde daha yıkıcı etkiler görülmesine ve milyonlarca canlı ile birlikte insanların da bundan olumsuz etkilenmesine yol açacak. Rapora göre küresel ısınmayı 1,5 derece ile sınırlamak için 2030 yılı sera gazı emisyonlarının 2010 seviyesine göre yüzde 45 oranında indirilmesi ve 2050 yılına gelindiğinde ise sifıra çekilmesi gerekiyor. 2 derecelik sınır için 2030'a kadar indirilmesi gereken yıllık emisyon miktarı yüzde 20 iken, sıfır emisyon için son tarih 2075 olarak öngörülüyor.

Türkiye yenilenebilir kaynaklardan elde edilen elektrik üretimini artırıyor²

2018 yılı Ocak ayından bu yana yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilen elektrik enerjisi yüzde 7 oranında arttı. Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) tarafından açıklanan verilere göre, elektrik üretiminde güneş ve rüzgar enerjilerine yapılan yatırımların payının oldukça büyük olduğu kaydedildi. Yapılan yatırımlarla Türkiye'de bu yılın Ocak ayında yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilen elektrik üretimi yüzde 28 iken, Ağustos ayında bu rakam yüzde 35'e yükseldi. Verilere göre Türkiye, Ağustos'ta elektrik üretiminin yarıdan fazlasını yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarından üretti. Son yıllarda yapılan Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) ihaleleri ve yerli kömürün elektrik üretimindeki payının artmasıyla yerli ve yenilenebilir kaynaklardan elde edilen elektrik üretimi yüzde 51'e kadar yükseldi. Geçen yıl Ağustos'ta doğalgazdan elde edilen elektrik üretimi ise yüzde 35 iken, bu yılın aynı ayında söz konusu rakam yüzde 28'e kadar geriledi.

Statkraft yenilenebilir enerjiye her sene 1,7 milyar dolar yatırım yapacak³

Bünyesinde 3 bin 500 kişiyi istihdam eden Avrupa'nın sayılı yenilenebilir enerji şirketlerinden Statkraft, 2019-2025 yılları arasında yenilenebilir enerjiye her sene 10 milyar Norveç kronu kadar yatırım yapmayı planlıyor. Şirketin 2025 hedefleri arasında rüzgarda 6 GW, güneşte ise 2 GW kurulu güce sahip olmak da var. Norveç'teki hidrolik enerji santrallerinin

1,2 milyar kron maliyetle yenilenmesi de yine bu planlar arasında yer alıyor. Şirket, sözkonusu yatırımların finansmanının, mevcut işletmelerden elde edilen kazançların yanı sıra tamamlanmış rüzgar ve güneş enerjisi projelerinden elde edileceği bilgisini verdi.

Kuzey Denizi'nde yeni petrol bulundu⁴

Norveç enerji şirketlerinden Equinor ve Petoro, ortakları İtalyan petrol şirketi Eni ile birlikte 2016 yılından beri Kuzey Denizi'ndeki Norne sahasında sürdürdükleri sondaj çalışmalarında başarıya ulaşarak petrol keşfi gerçekleştirdi. Tahminlere göre bölgede bulunan saha 50 ile 70 milyon varillik rezerve sahip. Keşif ile birlikte Norne sahasındaki rezerv potansiyeli, olağan potansiyelin iki katından fazla artacak. Bu nedenle Norne'de 2014'de kapatılması planlanan petrol faaliyetleri 2036 yılına kadar uzatıldı. Bu keşif aynı zamanda mevcut altyapılarda yeni çalışmalar sayesinde önemli yeni kaynakların bulunabileceğinin de göstergesi olma özelliğini taşıyor.

Dünya'nın dengesi bozulmadan 10 milyar insanı beslemek mümkün⁵

Oxford Üniversitesi'nin yürüttüğü araştırmaların sonuçlarına göre 2050 yılına kadar gezegenin dengesi bozulmadan 10 milyar insanın gıda ihtiyacını karşılamak mümkün. Araştırmaya göre 2050 yılında 10 milyar insanın sürdürülebilir şekilde beslenmesi, ancak daha sağlıklı ve

bitkisel temelli beslenme, gıda atıklarının yarıya indirilmesi ile çiftçilik teknik ve pratiklerinin iyileştirilmesini içeren küresel dönüşümle mümkün olabiliyor. Uzmanlar tarafından kapsamlı ve detaylı bir küresel gıda sistemi modeli oluşturuldu. Bu yeni model, yarı vejeteryan beslenme ile gıda kaynaklı sera gazı emisyonlarının azaltılması, tarımsal alanlardaki gübrenin geri dönüşümü, tarımda kullanılan su yönetiminin geliştirilmesi ve gıda atık miktarının azaltılması gibi yöntemleri içeriyor. Bunlara ek olarak Stockholm Resilience Centre'dan raporun yazarı Line Gordon şunları aktardı: "Çiftçilik teknolojilerini ve yönetim tekniklerini geliştirmek için çiftçilere doğru teşvikleri vermek gerekiyor. Bu teşvikler, var olan en iyi teknolojinin ve tekniklerin yaygınlaştırılması, su yönetimi ve gübre kullanımı konusunda daha iyi düzenlemelerin hayata geçirilmesi gibi alanlarda olmalıdır."

Yenilenebilir enerjide kapasite artışı hedefleniyor⁶

Uluslararası Enerji Ajansı'nın (IEA) 2018 yılı Yenilenebilir Enerji Raporu'na göre, Türkiye, dünyada 2023'e kadar hidroelektrik ve jeotermal enerjide kapasitesini en fazla artıracak ilk 5 ülke arasında yer alıyor. Raporda, Türkiye 2023'e kadar mevcut kapasitesini güneşte 5,1 GW, rüzgarda 4,4 GW, hidroelektrikte 3,2 GW, biyokütle enerjisinde 0,7 GW ve jeotermalde ise 0,3 GW artırmayı hedefliyor.

CW Enerji Batman GES'lerini tamamladı⁷

Antalya'da faaliyet gösteren CW Enerji, Batman'ın Kozluk ilçesinde 10 bin 769 kWp (Kilowatt-Peak) gücündeki arazi tipi güneş enerji santralinin kurulumunu tamamladı. CW Enerji'nin yüklenici firma olarak, panel tedariki, mühendislik ve EPC uygulaması ile gerçekleştirdiği GES

projesini 54 günde tamamladı. Tamamlanan projeye yılda ortalama 9 bin 422 hanenin elektriği yenilenebilir enerji ile karşılanabilecek ve yılda ortalama 12 bin 524 ton CO₂, 37,69 ton SO₂ ve 14 ton NO_x gazı emisyonunun azaltımına destek verilecek.

Irak, Dicle Nehri suyu için Türkiye'yi ziyaret edecek⁸

Irak Meclis Başkanı Muhammed el-Halbusi, ülkesindeki su sorununun çözümü için yakın zamanda Türkiye'yi ziyaret edeceğini açıkladı. Türkiye'nin Dicle Nehri üzerine inşa ettiği Ilısu Barajı'nın Irak'ta su krizine yol açtığını ileri süren el-Halbusi, sorunun çözümü için Türkiye ile görüşecek. Türk yetkililer, daha önce Dicle Nehri'nin suyunun hiçbir zaman kesilmeyeceği garantisini vermiş ve su kıtlığının kuraklık sebebiyle olduğunu açıklamıştı.

İngiltere'de Brexit sonrası karbon vergisi tartışmaları⁹

Son günlerde İngiltere'de Brexit sonrası karbon vergisi düzenlemeleri konuşuluyor. İklim değişikliğinin üstesinden gelmek için, fosil yakıt satan şirketlerin Brexit'ten sonra artan karbon vergisi ile karşı karşıya kalması gerektiği konusu tartışılıyor. Politika Değişim raporuna göre, İngiltere'nin en az 2021'e kadar Avrupa Birliği Emisyon Ticaret Sistemi'ne (EU ETS) üye olarak kalması gerektiği vurgulanıyor.

Çin'de güneş enerjisi projelerinde iflas riski¹⁰

Ningxia'nın kuzeybatı Çin bölgesindeki güneş enerjisi projeleri, sübvansiyon ödemelerinin gecikmesi nedeniyle iflas riski ile karşı karşıya. Çin, rüzgar ve güneş projelerinin kömürle rekabet edebilmesini

sağlamak için yenilenebilir enerji maliyetlerini düşürmek istiyor. Hükümetin onayladığı her güneş enerjisi projesi, şebekeye sattıkları her kilovat saat için bir sübvansiyonu hak kazanıyor, ancak yeni yatırımların artışı, maliye bakanlığının ödemeleri zamanında yapıp yapmama durumuna göre değişecek.

Dünya devleri araç elektrifikasyonu kampanyasına katılıyor¹¹

Birleşik Krallık'taki yedi büyük şirket, elektrikli araçların dağıtımının hızlandırılmasını ve 2030 yılına kadar en az yüzde 30 oranında yeni elektrikli araç satışını hedefleyen araç elektrifikasyonu kampanyasına katıldı. Kampanyaya katılan diğer üye ülkeler: Kanada, Çin, Finlandiya, Fransa, Hindistan, Japonya, Meksika, Hollanda, Norveç ve İsveç.

Bu yılın Nobel ekonomi ödülü sahibi iklim değişikliği ve inovasyon projesi¹²

Amerikalı iki ekonomist, William D. Nordhaus ve Paul M. Romer, iklim değişikliği ve inovasyon hakkında yaptıkları çalışma ile nobel ekonomi ödülü kazandı. Çalışmada geleneksel ekonomik verilerin yanında, fikirlerin de ekonomik büyümeyi belirleyecek olan önemli bir bileşen olduğu; piyasa ekonomisinde uzun dönemli büyüme için kurallar ve politika müdahalelerinin aktörleri teşvik edeceği belirtiliyor. İsveç Kraliyet Bilim Akademisi, ödül sahibini açıklarken yeşil hesaplamalarıyla 1970'li yıllardan itibaren fosil tüketiminin iklime değişikliğine etkisi üzerine çalışan Yale Üniversitesi'nden Prof. Nordhaus'un bu alanda çalışan ilk akademisyen olduğunu belirtti. Prof. Nordhaus aynı zamanda karbon vergilerinin ilk savunucuları arasında yer almakta. Birleşmiş Milletler Hükümetlerarası İklim Değişikliği

Paneli'nin (IPCC) son raporunda, Nordhaus'un çalışmasındaki; Dünya sıcaklık artışının içinde bulunduğumuz yüzyıl sonu itibarıyla 3 dereceyi bulacağı ve bunun benzeri görülmemiş bir değişikliğe sebep olacağı ifadesine atıf yapıldı. New York Üniversitesi'nden Prof. Paul Romer ise aynı zamanda Dünya Bankası'nın baş ekonomisti olarak görev yaptı. Prof. Romer ödül sonrasında yaptığı açıklamasında, şu an emisyonların azaltılabilmesinin mümkün olduğu ve yaşam standartlarımızı iyileştirebileceğimiz vurgusunu yaptı.

Zorlu Enerji'nin 2019 sonu hedefi 200 şarj istasyonu!¹³

Zorlu Enerji'nin CEO'su Sinan Ak, şirket bünyesinde bulunan Zorlu Energy Solutions (ZES)'in hali hazırda İstanbul, Bursa, Kocaeli, Bolu, Eskişehir, Balıkesir, Afyonkarahisar, Bilecik ve Uşak'ta toplam 10 noktada bulunan elektrikli araç şarj istasyonlarının sayısı 200'e çıkaracaklarını ve bu sayede elektrikli araçlar ile Türkiye turuna çıkılabileceğini ifade etti. Ak, ayrıca yatırım maliyetinin 10 milyon dolar olarak öngördüğünü belirtirken, bir hızlı şarj istasyonunun ortalama maliyetinin ise 30-40 bin dolar arasında değiştiğini ekledi. Vestel'in gelecek yıl seri üretime geçeceğini bildiren Ak, "Türkiye'de elektrik araç sayısının düşük olma sebebi hızlı şarj istasyonlarının yetersizliğidir" şeklinde konuştu.

Avrupa Birliği Komisyonu'dan Almanya'ya dizel uyarısı¹⁴

AB Komisyonu'nun sanayiden sorumlu üyesi Bienkowska, Almanya'da kullanılmayan eski dizel araçların Doğu Avrupa'ya gönderilmemesi konusunda uyarıda bulundu. Bulgaristan'ın geçen yıl Almanya'dan ithal ettiği 100 bin civarında ikinci el araçların üçte biri dizel araçlardan oluşuyor. Bienkoska, hava kirliliğinin

Batı'dan Doğu'ya ihraç edilmemesi gerektiğini vurguladı.

Son 139 yılın en sıcak dördüncü Eylül ayını yaşadık¹⁵

Bu yıl geride bıraktığımız Eylül ayı, son 139 yılın en sıcak dördüncü Eylül ayı olarak kayıtlara geçti. ABD Ulusal Çevre Bilgi Merkezleri tarafından açıklanan verilere göre geçtiğimiz Eylül ayındaki küresel ortalama sıcaklıklar son 200 yılın ortalaması olan 15°C'yi, 0,78°C ile aştı. Geçtiğimiz Eylül ayı, daha önce 2015'te 0,93°C'lik bir aşım ile gerçekleşen en sıcak Eylül ayının ardından dördüncü oldu.

Biol: "Küresel karbon salımı 2018 yılında rekor seviyeye ulaşacak"¹⁶

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Başkanı Fatih Birol, küresel karbon salımının 2018 yılında tarihinin en yüksek seviyesine ulaşacağını bildirdi. Paris'te düzenlenen konferansta konuşan Birol, küresel ısınmanın 1,5-2°C seviyesinde kalması hedefine ulaşma şansının giderek daha da azaldığını ifade etti. Bu konuda üzüntüsünü dile getiren Başkan Birol, küresel karbon salımının 2018 yılında yeni bir rekora imza attığını ve yılın ilk 9 ayına ait verilerin hiç iç açıcı olmadığını, emisyonun bu yıl da arttığını belirtti.

Star Rafineri'de önemli atılım¹⁷

Star Rafineri'nin yer aldığı alan Özel Endüstri Bölgesi ilan edildi. Azerbaycan devlet petrol şirketi SOCAR'ın, İzmir'in Aliağa ilçesindeki yatırımı olan Star Rafineri, 19 Ekim'de gerçekleşen törenle resmen üretime başladı. Kısmen veya bütün olarak hiçbir şekilde başka

amaçlarla kullanılmayan özel endüstri bölgeleri içinde yer alacak yatırımlar bazı ruhsat ve izinlere ilişkin harçlardan muaf tutuluyor. Özel endüstri bölgelerinde uygulanacak teşviklerinin yanı sıra, Cumhurbaşkanlığı tarafından ilave teşvikler de belirlenebiliyor.

TPAO'nun Adıyaman ve Şanlıurfa'daki petrol arama ruhsatı iptal edildi¹⁸

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın (TPAO), Adıyaman ve Şanlıurfa illerinde bulunan, AR/TPO/K/M41-b1,b4 pafta nolu petrol arama ruhsatları iptal edildi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (PİGM), söz konusu arazide arama ruhsatı alan TPAO'nun ruhsattan kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmediği gerekçesiyle iptal yoluna gittiğini bildirdi. Ruhsat iptali dolayısıyla zarar görmüş olanlar varsa, maruz kaldıkları zarar ve hasar şirketin teminatından karşılanabilecek. Bunun için ilgililerin bir yıl içinde yetkili mahkemeden kesinleşmiş bir karar alıp, PİGM'e müracaat etmeleri gerekiyor.

Türkiye'nin petrol ihtiyacının üçte birini Batı Raman karşılayabilir¹⁹

9-10 Ekim tarihlerinde Antalya'da düzenlenen 9. Türkiye Enerji Zirvesi kapsamında gerçekleştirilen 'Türkiye'de Petrol ve Doğal Gaz Aramacılığı: Gelecek Stratejileri' oturumunda konuşan Yakın Doğu Üniversitesi Petrol ve Doğal Gaz Mühendisliği Bölümü Başkanı Dr. Serhat Canbolat, Batman'daki Batı Raman Petrol Sahası'nı ekonomiye kazandırmak amacıyla geliştirdikleri petrol üretimi metodu hakkında bilgi verdi. Türkiye'nin en büyük petrol rezervine sahip olan Batı Raman sahasının bu yeni metodla Türkiye'nin günlük petrol üretiminin üçte birini oluşturabileceği belirtildi.

Referanslar

- ¹ "IPCC: İklim değişikliğinin yıkıcı etkisini sınırlandırabilecek son yıllar içindeyiz", Yeşil Ekonomi, 9 Ekim 2018
<https://yesilekonomi.com/ipcc-iklim-degisikliginin-yikici-etkisini-sinirlandirabilecek-son-yillar-icindegiz/>
- ² "Türkiye'nin yenilenebilir kaynaklardan elektrik üretimi artıyor", Enerji Günlüğü, 6 Ekim 2018
https://enerjigunlugu.net/icerik/29189/turkiyenin-yenilenebilir-kaynaklardan-elektrik-uretimi-artiyor.html?utm_source=bulten&utm_medium=mailing&utm_content=http://enerjigunlugu.net/icerik/29189/turkiyenin-yenilenebilir-kaynaklardan-elektrik-uretimi-artiyor.html&utm_campaign=20181007
- ³ Anmar Frangoul, "Renewable energy powerhouse Statkraft to invest \$1.23 billion in renewables per year", CNBC, 26 Eylül 2018
<https://www.cnbc.com/2018/09/26/statkraft-to-invest-billions-in-renewable-energy.htm>
- ⁴ "Oil discovery in the Norwegian Sea more than doubles the remaining Norne oil reserves", Equinor, 9 Ekim 2018
<https://www.equinor.com/en/news/2018-10-04-oil-discovery-norne.html>
- ⁵ "Oxford araştırması: Gezegenin dengesi bozulmadan 10 milyar insan beslenebilir", Diken, 11 Ekim 2018
<http://www.diken.com.tr/oxford-arastirmasi-gezegenin-dengesi-bozulmadan-10-milyar-insan-beslenebilir/>
- ⁶ "Yenilenebilir enerjide kapasite artışı sürecek", BloombergHT, 8 Ekim 2018
<https://www.bloomberght.com/enerji/haber/2162287-yenilenebilir-enerjide-kapasite-artisi-surecek>
- ⁷ "Batman'ın GES'leri CW Enerji'den", Hürriyet, 12 Ekim 2018
<http://www.hurriyet.com.tr/yerel-haberler/antalya/batmanin-gesleri-cw-enerjiden-40984633>
- ⁸ "Irak Dicle Nehri suyu için Türkiye ile görüşecek", Enerji Günlüğü, 11 Ekim 2018
<https://enerjigunlugu.net/icerik/29248/irak-dicle-nehri-suyu-icin-turkiye-ile-gorusecek.html>
- ⁹ "Darling and Howard back call for post-Brexit carbon tax", TheGuardian, 10 Ekim 2018
<https://www.theguardian.com/business/2018/oct/10/darling-and-howard-back-call-for-post-brexit-carbon-tax>
- ¹⁰ David Stanway and Muyu Xu, "Chinese solar projects facing closure amid subsidy backlog: government report", Reuters, 12 Ekim 2018
<https://www.reuters.com/article/us-china-solar-subsidies/chinese-solar-projects-facing-closure-amid-subsidy-backlog-government-report-idUSKCN1MM0F2>
- ¹¹ "UK and seven major companies join campaign for vehicle electrification", International Energy Agency, 11 Ekim 2018
<https://www.iea.org/newsroom/news/2018/september/uk-and-seven-major-companies-join-campaign-for-vehicle-electrification.html>
- ¹² Delphine Strauss, "Economics Nobel recognises work on climate change and innovation", Financial Times, 8 Ekim 2018
<https://www.ft.com/content/b08807de-cae0-11e8-9fe5-24ad351828ab>
- ¹³ Mehmet Kara, "Zorlu'dan hızlı şarj ağı: Elektrikli araçlara özgürlük!", Enerji Günlüğü, 10 Ekim 2018
<https://enerjigunlugu.net/icerik/29237/hizli-sari-agi-zes-yola-cikti-elektrikli-araclara-ozgurluk.html>
- ¹⁴ "AB'den Almanya'ya: Eski dizelleri Doğu Avrupa'ya gönderme", Enerji Günlüğü, 12 Ekim 2018
<https://enerjigunlugu.net/icerik/29266/abden-almanya-ya-eski-dizelleri-dogu-avrupaya-gonderme.html>
- ¹⁵ "Son 139 yılın en sıcak dördüncü Eylül ayı yaşandı", Yeşil Ekonomi, 18 Ekim 2018
<https://yesilekonomi.com/son-139-yilin-en-sicak-dorduncu-eylul-ayi-yasandi/>
- ¹⁶ "Bırol: Küresel karbon salımı 2018 yılında rekor kıracak", Enerji Günlüğü, 18 Ekim 2018
<https://enerjigunlugu.net/icerik/29347/birol-kuresel-karbon-salimi-2018-yilinda-rekor-kiracak.html>
- ¹⁷ "Star Rafineri Özel Endüstri Bölgesi ilan edildi", Enerji Günlüğü, 20 Ekim 2018
<https://enerjigunlugu.net/icerik/29376/star-rafineri-ozel-endustri-bolgesi-ilan-edildi.html>
- ¹⁸ "TPAO'nun Adıyaman ve Şanlıurfa'daki petrol arama ruhsatı iptal edildi", Enerji Günlüğü, 7 Ekim 2018
https://enerjigunlugu.net/icerik/29195/tpaonun-adiyaman-ve-sanliurfadaki-petrol-arama-ruhsati-iptal-edildi.html?utm_source=bulten&utm_medium=mailing&utm_content=http://enerjigunlugu.net/icerik/29195/tpaonun-adiyaman-ve-sanliurfadaki-petrol-arama-ruhsati-iptal-edildi.html&utm_campaign=20181008
- ¹⁹ Sabiha Kötek, "Batı Raman Türkiye'nin petrol ihtiyacının üçte birini karşılayabilir", Enerji Günlüğü, 10 Ekim 2018
https://enerjigunlugu.net/icerik/29236/bati-raman-turkiyenin-petrol-ihityacinin-ucte-birini-karsilayabilir.html?utm_source=bulten&utm_medium=mailing&utm_content=http://enerjigunlugu.net/icerik/29236/bati-raman-turkiyenin-petrol-ihityacinin-ucte-birini-karsilayabilir.html&utm_campaign=20181011